

ADVOKATFIRMAN
VIKTOR BANKE

HÖGSTA DOMSTOLEN
R 1

INKOM: 2022-06-03
MÅLNR: B 3748-22
AKTBIL: 1

Advokat Viktor Banke
Advokat Shirin Rizwand
Advokat Zeke Junström
Advokat Martina Michaelsdotter Olsson
Advokat Isidor Vistedt
Biträdande jurist Elias Bulale
Biträdande jurist Isabelle Moradinassab

Högsta domstolen

ÖVERKLAGANDE

Klagande

Martin Soneby, 19760527-9319

**Ombud och
offentlig försvarare**

Advokat Viktor Banke
Advokatfirman Viktor Banke
Skeppsbron 26
111 30 Stockholm

Motpart

Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm

Överklagat beslut

Svea hovrätts dom den 5 maj 2022
i mål nr B 13297-20

Saken

Grovt förtal

Som ombud och offentlig försvarare för Martin Soneby, härafter endast Martin, får jag härmed överklaga hovrättens dom samt anföra följande.

Kontor:
Skeppsbron 26
111 30 Stockholm

Kontakt:
Telefon: 08 651 40 00
info@advokatbanke.se

Konton:
Bankgiro: 474-5360
Klientmedelskonto: 8327-9 704573476-6
Godkänd för F-skatt
Momsreg.nr/VAT-nr SE559117457701

Yrkanden

Martin yrkar

1. att Högsta domstolen meddelar prövningstillstånd samt,
2. med ändring av hovrättens dom, frikänner honom från ansvar för grovt förtal och lämnar yrkandet om skadestånd utan bifall eller,
3. under alla omständigheter lindrar påföljden och sätter ner skadeståndet.

Grunder

Det saknas förutsättningar att döma Martin för grovt förtal. Under alla omständigheter är den utdömda påföljden för sträng och det utdömda skadeståndet för högt.

Skäl för prövningstillstånd

Det är av vikt för vägledning av rättstillämpningen att målet prövas i sak, då det saknas rättslig vägledning för om det kan anses vara försvarligt att lämna uppgift som

1. är offentlig och tillgänglig för allmänheten,
2. är publicerad och uppmärksammas sedan tidigare,
3. avser tjänsteman med samhällelig funktion.

Klarhet i ovanstående frågor har betydelse för avgränsning av det straffbelagda området enligt förtalsbestämmelsen och försvarlighetsbedömningen.

Utveckling av talan

Det är mot Martins förnekade inte styrkt att han har gjort sig skyldig till grovt förtal, då det med hänsyn till omständigheterna varit försvarligt för honom att lämna uppgifterna och han visat att uppgifterna varit sanna.

Martin har medgett att han publicerat ett inlägg på sitt Twitter-konto. Han har i inlägget delat en offentlig dom i vilken det framkommer att målsäganden, som är polis, har dömts till ansvar för brott. I inlägget har han också lämnat uppgifter om målsäganden och delat ett filmklipp på den brottsliga gärningen. Uppgifterna om målsäganden har även framkommit i domen och filmklippet har tidigare publicerats genom artikel i DN. En tråd kring händelsen fanns dessutom på Flashback.

Martin har förklarat att syftet med inlägget varit att belysa problemet med att personer, som ordningsvakter och poliser, missbrukar sin makt samt varna andra inom dessa yrkeskategorier att inte missbruka sin makt.

Högsta domstolen har uttalat att vid bedömningen om det varit försvarligt att lämna en uppgift ska hänsyn tas till alla omständigheter vid uppgiftslämnandet (NJA II 1992 s. 148 f.). Till exempel ska beaktas hur allvarliga påståendena varit, till vem och i vilken situation eller med vilket syfte uppgiften lämnades, vem som avsågs med uppgiften och vem som lämnade den (se Nilsson, Brottsbalk [1962:700] 5 kap. 1 §, Lexino 2021-01-01[JUNO]). Det har bedömts mer försvarligt att lämna nedsättande uppgifter om offentliga personer än om andra (jfr. NJA 2003 s. 567). Den som har uppmärksamats till följd av bland annat publicerade domar är att anse som en offentlig person (jfr. NJA 2014 s. 808). I förevarande mål har Martin i sitt inlägg delat en offentlig dom och ett filmklipp på den brottsliga gärningen som domen avser. Domen har varit tillgänglig för allmänheten och filmklippet har fått spridning genom den tidigare publicerade artikeln i DN. Målsägandens fullständiga personuppgifter har angetts i domen och den brottsliga gärningen har tydligt visats i filmklippet. Det har varit enkelt för såväl Martin som andra personer att ta del av domen och filmklippet samt de uppgifter som där framkommer. Det är vidare klart att samtliga, genom att ta del av uppgifterna, insett att det är målsäganden som visas i filmklippet. Till följd av det måste viss uppmärksamhet ha riktats mot målsäganden, och detta redan innan Martin publicerat sitt inlägg. Det finns därför anledning att anse målsäganden som en offentlig person när inlägget publicerades.

I förarbeten till förtalsbestämmelsen betonas vidare att utrymme för politisk debatt ska finnas. Det ska också vara möjligt att diskutera andra samhällsrelaterade, kulturella och vetenskapliga frågor, även när diskussionen innebär att enskilda personer i viss mån angrips (jfr. prop. 1962:10 s. B 144 samt NJA 2021 s. 215 ("Raplåten")). Martin har förklarat att publiceringen av inlägget syftat till att belysa problemet med att personer, som ordningsvakter och poliser, missbrukar sin makt samt varna andra inom dessa yrkeskategorier att inte missbruka sin makt. Ordningsvakter och poliser är tjänstemän med samhällsrelaterade funktioner. Allmänintresse av att diskutera när sådana tjänstemän missbrukar sin betrodda makt är därför särskilt stort. Vid avvägningen mellan den enskildes intresse av skydd mot kränkande uttalanden och intresset av yttrandefrihet måste beaktas tjänstemannens ställning (jfr. även Högsta domstolens resonemang i NJA 2006 s. 16). Det måste i en demokratisk rättsstat med principer om yttrandefrihet vara möjligt att föra offentlig diskussion av förevarande karaktär utan att dömas till ansvar för förtalsbrott.

I nuvarande praxis saknas emellertid rättslig vägledning för om anförda omständigheter faktiskt innebär att målsäganden är att anse som en offentlig person samt att allmänintresset överväger målsägandens intresse av skydd mot kränkande uttalanden. För att få klarhet i avgränsningen av det straffbelagda området enligt förtalsbestämmelsen och försvarlighetsbedömningen bör Högsta domstolen meddela prövningstillstånd samt pröva frågan om det varit försvarligt för Martin att lämna uppgifterna, detta särskilt med hänsyn till att de varit offentliga och tillgängliga för allmänheten, publicerade och uppmärksammade sedan tidigare samt avsett tjänsteman med samhällelig funktion. Mot bakgrund av det anförda bör Högsta domstolen vid prövningen komma fram till att uppgiftslämnandet varit försvarligt. Martin ska således frikännas från ansvar för grovt förtal och yrkandet om skadestånd ska lämnas utan bifall.

Stockholm som ovan,

Viktor Banke